

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL J. M. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. liepos 5 d. Nr. 242-283

Vilnius

Lietuvos bankas gavo Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pagal kompetenciją persiustą J. M. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2016 m. birželio 17 d. pareiškėja su draudiku sudarė būsto draudimo sutartį (toliau – draudimo sutartis), kurią patvirtina būsto draudimo liudijimas (*duomenys neskelbtini*) Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – draudimo liudijimas). Draudimo sutartimi nuo 2016 m. birželio 28 d. iki 2017 m. birželio 27 d. standartiniu draudimo variantu apdraustas gyvenamasis pastatas, esantis (*duomenys neskelbtini*). Viena iš draudimo liudijime nurodytų rizikų, nuo kurių apdraustas minėtas pastatas, – vagystė ir piktavališkas pastato sugadinimas dėl trečiųjų asmenų veiksmų. Draudimo sutartis sudaryta būsto draudimo taisyklių Nr. 67DNB (2016 m. sausio 26 d. redakcija, galioja nuo 2016 m. balandžio 8 d.) pagrindu (toliau – draudimo taisyklės).

2017 m. kovo 2 d. pareiškėja informavo draudiką, kad apdraustame name buvo įvykdyta vagystė. Draudikas įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką motyvuodamas tuo, kad pagal draudimo taisykles draudimo išmoka nėra mokama, jeigu apvagiamas ir piktavališkai sugadinamas nebaigtas statyti pastatas.

Pareiškėja kreipėsi dėl kilusio ginčo nagrinėjimo ne teismo tvarka ir prašė rekomenduoti draudikui išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdraustam turtui dėl vagystės padarytą žalą. Pareiškėja nurodė, kad AB DNB banke (toliau – bankas) gavo paskolą būstui įsigyti ir turėjo apdrausti bankui įkeistą turtą. Banko darbuotoja pareiškėją informavo, kad bankas bendradarbiauja su draudiku, todėl pareiškėja į kitas draudimo bendroves nesikreipė. Pasak pareiškėjos, ji gavo draudimo liudijimą PDF formatu, t. y. liudijimo pati nepildė, ir nebuvo supažindinta su draudimo taisyklėmis. Pareiškėja teigia supratusi, kad apdraudė gyvenamosios paskirties namą, ir nežino, kodėl draudimo liudijime parašyta „nuolat gyvenami pastatai“. 2017 m. kovo 2 d. pastebėjus vagystę pareiškėja informavo policiją ir draudiką. Į namą buvo įsilaužta per terasos duris, sugadintos šios durys, pavogti daiktai, kurių sąrašas ir įsigijimo dokumentai pateikti policijai, taip pat informuotas ir draudiko atstovas. Pareiškėja nesutinka su draudiko teiginiais esą apdraustas pastatas nėra baigtas statyti, nes namo statybos baigtos 2016 m. ir statybos baigtumas yra 100 proc. Pareiškėja taip pat pateikė šiuos teiginius patvirtinančias deklaracijos apie statybos užbaigimą / paskirties pakeitimą ir VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro (toliau – NTR) centrinio duomenų banko išrašo kopijas. Pareiškėja teigia, kad jos pateikti dokumentai patvirtina, kad pastatas yra baigtas statyti ir tinkamas naudoti, tai jai esą žodžiu patvirtino ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos atstovai. Pareiškėja paaiškina, kad dabar pastate yra baigiami vidaus apdailos darbai, kurie laikytini remonto, o ne statybos darbais. Pareiškėja atkreipė dėmesį, kad sudarant draudimo sutartį draudikui nekilo klausimų dėl pastato baigtumo ir pastatas buvo apdraustas pagal visas prie standartinio draudimo varianto priskiriamas rizikos rūšis ir pagal tai apskaičiuota draudimo įmoka.

Draudikas su pareiškėjos reikalavimais nesutinka ir prašo juos atmesti. Pagal draudimo taisyklių A.IV dalies 1.5 papunktį, draudimo išmoka nemokama, jeigu vagystė ir piktavališkas pastato sugadinimas yra įvykdomas pastatams, kurie yra nebaigti statyti. Draudimo taisyklių A.II dalies 3.1 papunktyje nurodyta, kad nebaigtas statyti pastatas – tai pastatas, kuris dėl neužbaigtų statybos darbų negali būti naudojamas pagal paskirtį arba nėra pripažintas tinkamu naudoti. Draudikas nurodo, kad iš apžiūros metu padarytų nuotraukų pastebėjo, kad name yra nebaigti vidaus apdailos darbai, neįrengti sanitariniai prietaisai, nevysiškai įrengta elektros instaliacija. Šios aplinkybės yra svarbios, nes draudikas nusprendžia, kokią riziką prisiima drausti: pastato, kuris jau yra visiškai pastatytas, įrengtas ir naudojamas pagal paskirtį (jame gyvena žmonės), ar vis dar statomą pastatą. Pasak draudiko, statomame objekte yra didesnė vagystės rizika, nes tokiuose pastatuose lankosi neapibrėžtas kiekis pašalinių asmenų (statybininkai, statybines prekes pristatantys asmenys ir t. t.), pastatai, kurie nėra naudojami pagal paskirtį, yra negyvenami, todėl nesaugomi (savininkai neužtikrina jokios pastato apsaugos), o juose esantys daiktai (brangios medžiagos, namo konstrukcijų elementai) lengvai realizuojami „juodojoje rinkoje“ ir yra „lengvas grobis vagims“. Aplinkybę, kad apdraustas pastatas nėra baigtas statyti, patvirtina apžiūros aktas, kuriame surašytų faktų teisingumą savo parašu patvirtino pareiškėja ir kuriame nurodyta: „pasak kliento, 2017-03-02 atvykę į šiuo metu įrenginėjamą namą pamatėme, jog į vidų buvo įsilaužta.“ Apžiūros akte esančioje anketoje į klausimą, ar įvykio metu pastatas buvo gyvenamas ir naudojamas, pareiškėja atsakė, kad ne. Vilniaus AVPK Vilniaus rajono policijos komisariato 2-ojo veiklos skyriaus atsakyme į draudiko paklausimą taip pat buvo nurodyta, kad „iš statomo namo, įsilaužus pro verandos duris <...>.“ Draudiko įsitikinimu, būtent nebaigtu statyti pastatą įvardija vidutiniškai atidus ir protingas asmuo (vartotojas). Draudikas atkreipia dėmesį neturintis galimybės sužinoti, kada konkrečiai bus baigti namo statybos darbai, todėl kiekvieną įvykį vertina pagal administruojant žalą surinktą informaciją. Esą draudimo taisyklių A.IV dalies 1.5 papunktis aiškiai nurodo, kad draudikui svarbus ne tik teisinis registrų dokumentuose užfiksuotas namo statusas, bet ir faktinės aplinkybės. Draudimo sutartis galioja vienus metus ir visa draudimo apsauga pradės galioti iškart, kai name bus baigti įrengimo darbai ir namas taps gyvenamu pastatu. Draudimo liudijime nurodyta, kad pastatas apdraustas kaip nuolat gyvenamas. Pagal draudimo taisykles, „nuolat gyvenamas būstas – pastatai ar jų dalys, kuriame nuolat (ne mažiau nei 9 mėnesius per metus) gyvenate su savo šeimos nariais.“ Kadangi pastatas yra įrenginėjamas, jis nėra nuolat gyvenamas ir pareiškėja turėjo patikslinti draudimo liudijime nurodytas aplinkybes, jeigu jos buvo netikslios. Jeigu pareiškėja patikslintų informaciją, būtų pakeista draudimo įmoka ir būtų taikoma kitokia draudimo apsauga. Ginčo atveju draudikas pagrįstai tikėjo, kad, užbaigus statybos darbus, namas bus nuolat gyvenamas ir jam įsigalios visiška apsauga nuo draudimo liudijime nurodytų rizikų. Draudikas taip pat pažymi, kad sumokėdama draudimo įmoką pareiškėja konkludentiniu veiksmu patvirtino, kad draudimo sutarties sąlygos jai yra žinomos. Be to, tai, kad asmuo yra vartotojas, automatiškai nesudaro pagrindo teigti, kad jis savo teisėmis ir pareigomis turi domėtis mažiau nei kitas rūpestingas asmuo atitinkamoje situacijoje. Jeigu pareiškėja nesidomėjo sutarties sudarymo sąlygomis ir draudimo taisyklėmis, ji turi prisiimti atitinkamą pasekmių dalį.

Papildomai pareiškėja paaiškino, kad draudimo sutartis buvo sudaryta gyvenamam pastatui, o ne būstui apdrausti. Pasak pareiškėjos, viename iš atsakymų aiškinamas, kad draudimo taisyklėse nurodytas nebaigto statyti pastato apibrėžimas atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatyme pateiktą apibrėžimą, o kitame atsakyme nurodydamas, kad dokumentuose užfiksuotas pastato statybos reikalavimų atitikimas statybos techniniams reglamentams nėra susijęs su draudimo rizika ir draudimo taisyklėmis, draudikas pats sau prieštarauja. Pareiškėja nurodė nesutinkanti su draudiko prielaida, kad atliekant paprasto remonto darbus pastatas įprastai yra gyvenamas ir prižiūrimas, nes pareiškėja žino daug atvejų, kai žmonės negyvena remontuojamuose butuose arba namuose. Be to, apdraustame pastate vykdomus paprastojo remonto darbus pareiškėja su savo vyru nuolat prižiūrėjo, nes pareiškėjai suteiktos vaiko priežiūros atostogos. Pareiškėja taip pat nesutinka su draudiko teiginiais, kad apdraustame pastate trūksta sanitarinių įrenginių, vidaus apdailos ir t. t. ir dėl to pastatas laikomas nebaigtu statyti, nes yra daugybė žmonių, kurie namuose neturi įrengtų sanitarinių mazgų ir vandentiekio ir puikiai gyvena, o jų pastatai dėl to nėra laikomi netinkamais

naudoti pagal paskirtį arba nebaigtais statyti. Pareiškėjos įsitikinimu, draudimo sutartimi yra apdraustas gyvenamosios paskirties pastatas, o ne gyvenamasis būstas, todėl jai nesuprantamas draudiko teiginys, kad pastate turi būti gyvenama.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, šalys nesutaria dėl draudiko sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo. Tačiau iš esmės tarp šalių ginčas kilo dėl apdrausto pastato statybos baigtumo fakto.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsniu, draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Būsto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Kita vertus, nors sutarties šalys, vadovaudamosi CK 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu, savarankiškai gali nusistatyti draudimo apsaugos ribas ir kitas sutarties sąlygas (išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas nustato imperatyviosios teisės normos), tačiau draudikas, turėdamas įstatymo suteiktą teisę parengti draudimo rūšies taisykles, privalo užtikrinti ir sutarties sąlygų teisinį apibrėžtumą, jų suderinamumą, jo pateiktos sąvokos turi būti kiek įmanoma aiškiau atskleistos ir konkretizuotos. Kai abejojama dėl sutarties sąlygų, jos aiškinamos tas sąlygas pasiūliusios šalies nenaudai ir jas priėmusios šalies naudai. Visais atvejais sutarties sąlygos turi būti aiškinamos vartotojų naudai ir sutartį prisijungimo būdu sudariusios šalies naudai (CK 6.193 straipsnio 4 dalis).

Draudimo liudijime nurodyta, kad apdraustas gyvenamasis pastatas – butas, kurio statybos būdas – mūras, statybos metai – 2016, nurodytas ir pastato unikalus numeris. Draudimo liudijime pažymėta, kad pareiškėjos pasirinktas standartinis draudimo apsaugos variantas, be kita ko, suteikia draudimą nuo vagystės ir piktavališko pastato sugadinimo dėl trečiųjų asmenų veiksmų. Be to, draudimo liudijime nurodyta, kad „draudikas ir draudėjas susitaria, jog draudėjui sutarties galiojimo metu pradėjus vykdyti apdraustų pastatų kapitalinio remonto ar rekonstrukcijos darbus, draudimo apsauga galios tik nuo ugnies rizikos, jei rekonstruojami, kapitaliai remontuojami pastatai keičiant išorinius atitvarinius elementus; tik nuo ugnies ir gamtinių jėgų rizikų, jei rekonstruojami, kapitaliai remontuojami pastatai nekeičiant išorinių pastato atitvarinių elementų.“

Draudimo taisyklių A.IV dalies 1.5 papunktyje nurodyta, kad dėl vagystės ir piktavališko pastato sugadinimo dėl trečiųjų asmenų veiksmų nuostoliai yra neatlyginami pastatams, kurie nebaigti statyti, yra rekonstruojami arba kuriuose vykdomi kapitalinio remonto darbai. Ginčo tarp šalių dėl to, kad apdraustame pastate nevykdomi rekonstrukcijos ir kapitalinio remonto darbai, nėra. Vadovaujantis draudimo taisyklių A.II dalies 3.1 papunkčiu, „nebaigtas statyti pastatas – pastatas, kuris dėl neužbaigtų statybos darbų negali būti naudojamas pagal paskirtį arba nėra pripažintas tinkamu naudoti.“ Lingvistiškai aiškinant minėtą draudimo taisyklių nuostatą darytina išvada, kad šalys yra sutarusios, kad pagal draudimo taisykles išskirtini du atvejai, kai pastatas yra laikomas nebaigtu statyti: 1) pastatas dėl neužbaigtų statybos darbų negali būti naudojamas pagal paskirtį; 2) pastatas nėra pripažintas tinkamu naudoti. Kitaip tariant, jeigu pastato statybos darbai yra užbaigti ir pastatas gali būti naudojamas pagal paskirtį arba jeigu pastatas yra pripažintas tinkamu naudoti, jis laikytinas baigtu statyti.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalimi, draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką arba atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis

įvykis buvo, taip pat atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos. Nagrinėjamo ginčo atveju draudikas savo sprendimą apdraustame pastate įvykdytą vagystę pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu motyvuoja tuo, kad apdraustas pastatas nėra baigtas statyti. Kaip draudikas nurodo atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi ir pareiškėjai teiktuose atsakymuose į pretenzijas, dėl statybos darbų užbaigimo fakto draudikas daro išvadą atsižvelgdamas į žalos administravimo medžiagą, nes draudikui svarbus ne tik registruose užfiksuotas teisinis pastato statusas, bet ir faktinės aplinkybės. Draudikas nurodo, kad, apžiūrėjus įvykio vietą iš padarytų nuotraukų, kurios Lietuvos bankui nėra pateiktos, buvo pastebėta, kad pastatas yra įrenginėjamas: nebaigti vidaus apdailos darbai, neįrengti sanitariniai prietaisai, nevisiškai įrengta elektros instaliacija. Draudikas taip pat vadovaujasi 2017 m. kovo 7 d. turto sunaikinimo, sugadinimo aktu, kurį yra pasirašiusi ir pareiškėja. Minėtame akte nurodyta: „pasak kliento, 2017-03-02 atvykę į šiuo metu įrenginėjamą namą, pamatė, jog į vidų buvo įsilaužta.“ Draudikas paaiškina, kad tai patvirtina, kad pati pareiškėja apdraustą pastatą įvardijo kaip įrenginėjamą, o tai reiškia, kad jis dar nėra baigtas statyti. Draudikas taip pat vadovaujasi Vilniaus AVPK Vilniaus rajono policijos komisariato 2-ojo veiklos skyriaus atsakyme pateikta informacija, kad įsilaužus pro verandos duris vagystė buvo įvykdyta iš statomo namo. Draudiko įsitikinimu, apdraustas pastatas dėl neužbaigtų statybos darbų negali būti naudojamas pagal paskirtį. Šią aplinkybę patvirtina ir faktas, kad pareiškėja apdraustame pastate šiuo metu taip pat dar negyvena.

Kaip minėta, pareiškėja teigia, kad pastato statybos yra baigtos, o viduje atliekami įrengimo darbai vertintini kaip paprastas remontas, o ne kaip statybos darbai. Pareiškėja teigia, kad neatlikti vidaus įrengimo darbai netrukdo pastato naudoti pagal paskirtį, nes yra daugybė pagal paskirtį naudojamų namų, kuriuose nėra tam tikrų patogumų arba komunikacijų. Iš pareiškėjos pateikto NTR išrašo matyti, kad nuo 2016 m. birželio 2 d. NTR centriniam duomenų banke galioja įrašas apie naujo daikto suformavimą, įregistruotas nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos ir deklaracijos apie statybos užbaigimą / paskirties pakeitimą pagrindu. NTR išrašė nurodyta, kad apdrausto pastato baigtumas yra 100 proc.

Atsakydamas į vieną iš pareiškėjos pretenzijų, 2017 m. balandžio 14 d. atsakyme draudikas nurodė vertinantis draudimo riziką, o ne statinio būklę pagal statybos techninių reglamentų reikalavimus, todėl draudimo apsaugą nuo vagystės taiko tik faktiškai baigtiems statyti pastatams. Kita vertus, kaip teisingai teigia pareiškėja, 2017 m. kovo 22 d. atsakyme į pareiškėjos pretenziją pats draudikas yra paaiškinęs, kad Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 27 punkte pateiktas nebaigto statinio apibrėžimas: „tai statinys, kurio statybos darbai, nustatyti statinio projekte ir teisės aktuose, yra neužbaigti“, iš esmės atitinka draudimo taisyklėse nurodytą nebaigto statyti pastato apibrėžimą. Tuomet draudikas taip pat nurodė, kad NTR išrašas yra vienas iš įrodymų, tačiau ginčo atveju nepakankamas, kad įvykis būtų pripažintas draudžiamuoju.

Įvertinus abiejų ginčo šalių pateiktus paaiškinimus atkreiptinas dėmesys, kad apdrausto pastato 100 proc. statybos baigtumas NTR buvo įregistruotas dar prieš sudarant draudimo sutartį (įrašas galioja nuo 2016 m. birželio 2 d., draudimo sutartis sudaryta 2016 m. birželio 17 d.). Draudimo liudijime yra nurodytas pastato unikalasis numeris, statybos metai, plotas ir kiti duomenys. Draudimo taisyklių C.I dalies 2.2 papunktyje nurodyta, kad jeigu yra draudžiami pastatai, draudikas privalo „gauti pastatų savininko susitikimą, kad duomenys apie draudžiamus objektus (pastatus), būtinus objektams teisingai identifikuoti draudimo sutartyje, būtų gaunami iš VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko.“ Tai reiškia, kad prieš sudarydamas draudimo sutartį dėl pastato draudimo draudikas patikrina NTR esančius duomenis apie pastatą. Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes manytina, kad sudarant draudimo sutartį draudikui (įgaliotam draudiko atstovui) turėjo būti žinoma apie draudžiamo pastato statybos baigtumą. Statybos užbaigimo procedūra reglamentuojama Statybos įstatymo 28 straipsnio nuostatomis. Pagal minėto įstatymo 28 straipsnio 5 dalį, atlikus statybos užbaigimo procedūras, statinį ir daiktines teises į jį privaloma įregistruoti NTR ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo statybos užbaigimo akto gavimo dienos, deklaracijos apie statybos užbaigimą patvirtinimo ir įregistravimo dienos arba nuo deklaracijos apie statybos užbaigimą pasirašymo dienos (kai ji netvirtinama ir neregistruojama). Todėl manytina, kad pareiškėjos pateiktas NTR išrašas, iš kurio matyti, kad

NTR yra įregistruotas 100 proc. apdrausto pastato statybos baigtumas, patvirtina, kad pastato statybos darbai yra baigti ir įforminti teisės aktuose nustatyta tvarka. Lietuvos bankas neturi pagrindo abejoti specialistų, nustačiusių 100 proc. apdrausto pastato statybos baigtumą, ir šiuos duomenis į oficialius valstybės registrus įrašiusių valstybės institucijų veiksmų pagrįstumu arba teisingumu.

Kaip minėta, būtent draudikui tenka pareiga parengti tokias draudimo taisykles, kuriose būtų užtikrintas sutarties sąlygų teisinis apibrėžtumas, jų suderinamumas ir vartojamų sąvokų aiškumas. Įvertinęs draudimo taisyklėse draudiko pateiktą „nebaigto statyti pastato“ sąvokos apibrėžimą Lietuvos bankas mano, kad nėra pagrindo pripažinti, kad jis maksimaliai atitinka minėtus draudimo taisyklių sąlygoms taikomus reikalavimus. Pagal draudimo taisykles, „nebaigtas statyti pastatas – pastatas, kuris dėl neužbaigtų statybos darbų negali būti naudojamas pagal paskirtį arba nėra pripažintas tinkamu naudoti.“ Vadovaujantis Statybos įstatymo 2 straipsnio 90 punktu, statybos darbai – darbai, atliekami statant (montuojant, tiesiant) naują, rekonstruojant, remontuojant ar griauinant esamą statinį (žemės kasimo, mūrijimo, betonavimo, montavimo, pamatų ir stogų įrengimo, stalių, apdailos, įrenginių paleidimo ir derinimo). Taigi, pagal Statybos įstatymą, statybos darbai laikytini ir tokie darbai, kurie atliekami, pavyzdžiui, remontuojant pastatą. Tačiau, pagal draudimo taisykles, atliekant paprastąjį remontą (vieną iš remonto rūšių) teikiamos draudimo apsaugos ribos nėra mažinamos, todėl darytina išvada, kad draudimo taisyklėse ir Statybos įstatyme vartojamos „statybos darbų“ sąvokos negali būti laikomos tapačiomis. Nepaisant to, draudimo taisyklėse nėra detalizuota, kokie darbai laikytini statybos darbais. Taip pat nėra aiškiai ir nedviprasmiškai apibrėžta, kad pastačius naują pastatą ir jo viduje atliekant įrengimo (pilnos apdailos) darbus šie darbai, kitaip nei paprastojo remonto atveju, laikytini statybos darbais, kurių neužbaigus pastatas negali būti naudojamas pagal paskirtį. Draudimo taisyklėse pastato statybos baigtumas taip pat siejamas su pastato pripažinimu tinkamu naudoti, nors Statybos įstatyme sąvoka „pastato pripažinimas tinkamu naudoti“ (arba analogiška sąvoka) nėra vartojama. Pačiose draudimo taisyklėse taip pat nėra detalizuota, kada pagal draudimo taisykles yra laikoma, kad pastatas pripažintas tinkamu naudoti. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis CK 193 straipsnio 4 dalyje įtvirtintomis sutarčių aiškinimo taisyklėmis, esant abejonių dėl draudimo taisyklių sąlygų, jos aiškinamos tas sąlygas pasiūliusios šalies – draudiko nenaudai ir jas priėmusios šalies – pareiškėjos naudai.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes darytina išvada, kad, NTR centriniame duomenų banke esant galiojančiam įrašui apie 100 proc. baigtą pastato statybą, faktas, kad pastate atliekami vidaus apdailos (įrengimo) darbai, nepaneigia fakto, kad paties pastato statyba yra baigta. Kitaip tariant, baigtame statyti pastate, kai ši aplinkybė patvirtinama oficialiais rašytiniais įrodymais, atliekami vidaus apdailos arba įrengimo darbai nėra laikytini statybos darbais, kurių neatlikus pastatas negali būti naudojamas pagal paskirtį ir juo labiau nepaneigia pagal teisės aktų reikalavimus įforminto statybos užbaigimo fakto. Nagrinėjamu atveju taip pat nėra pagrindo manyti, kad apdraustas pastatas nėra pripažintas tinkamu naudoti, nes, kaip minėta, statybos užbaigimas yra įformintas ir įregistruotas viešuosiuose registruose.

Įvertinęs tai, kas išdėstyta, Lietuvos bankas mano, kad nagrinėjamo ginčo atveju nėra pagrindo draudiko sprendimą apdraustą pastatą laikyti nebaigtu statyti vertinti kaip pagrįstą, todėl pareiškėjos reikalavimai yra tenkintini, o draudiko sprendimas įvykį pripažinti nedraudžiamuoju vertintinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Patenkinti pareiškėjos J. M. reikalavimą ir rekomenduoti AB „Lietuvos draudimas“ įvykį, apie kurį pareiškėja draudikui pranešė 2017 m. kovo 2 d., pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius